

యా

యాస్. పురుషోత్తమాచార్య

క్రక్కి మంచంలోంచి కుమిలి లెత్తిబున కొట్టసాగింది. మెలికలు
 పోతున్న మనస్సు నరికట్టు తిరిగిన కండరాలుగల తన
 కుని దిగ్గున లేచి నుంచున్నాడు దేహాన్ని ఊణ్ణుంగా పరీక్షించు
 శేషగిరి. ప్రతీకారవాంఛ పడగ కున్నాడతను. విగనిగ లాడు

తూన్న తన శరీరం రఘువతి పెంపకంలో నిగ్గుతేరింది. తను అతని ఉప్పు తింటూ బ్రతుకు తున్నాడు.

శేషగిరి మేథస్సు తణం మూగ వోయింది.

“యిన్నాళ్ళు తను బ్రతికింది ఎవరి కోసం?” ప్రశ్నించు కున్నాడతను.

అతని అంతరంగం మారు పలికింది.

“రాజ్యం కోసం! నీ చెల్లి సౌభాగ్యం కోసం!”

“అవును! తను బ్రతికింది రాజ్యం కోసమే! కాని రాజ్యం సౌభాగ్యమూ, మాన ప్రాణాలూ, రెండూ చుంట గలసిపోయాక చూడాలా తానెందుకు బ్రతికి వున్నట్టూ!”

“రాజ్యం కోసమే!” అంతరాత్మ లరి వింది.

నిజం! తాను జీవించి వున్నది నిజం! కాని రఘు లక్ష్మణుల కోసం ఊపిరి

వున్న మనషివెది ఎదనను మరలను ఎను బాధని గరళంలా మ్రింగుతూ ఈలోకంలో యింకా జీవించే వున్నాడు.

“ఎందు కోసం?”

“నీ చెల్లెలికోసం! ఆ గొంతు కోసిన వ్యక్తిపై ప్రతీకారాన్ని తీర్చుకోవటం కోసం!” అంతరాత్మ ఖచ్చితంగా పలికింది.

నిజం: నిజం! తను జీవించి వున్నది అందుకొరకే! తన లో దావాసలంలా దహించి మేస్తొన్న ప్రతీకార వాంఛ తనకు జీవాన్ని పోస్తోంది. రాజ్యం రగిల్చివెళ్ళిన పగల నెగల ఆదిర్లు తనకు ప్రాణాన్ని పోసి యింకా నిల్చుతున్నాయి.

“కాని పగసాధింశ దెవరిపై?”

“రఘువతిపై!”

“ఎలా? ఎలా కోరేపు చెల్లీ? రఘువతిపై శేషగిరికి పగ జనించదని!”— శేషగిరి అరుస్తూ కుప్పలా కుక్కి మంచం లోకి జారేడు. అతని అరపులు పెంకుటింటి కప్పు చిల్లు లోంచి దూసుకుపోయేయి.

హోసిల్లో మొహాన్ని చేరగిలవేసి నిర్లిప్తంగా ఆలోచనలోకి జారేడు శేషగిరి. అలజడి గమనించి పడగనేల చాల్చి పరుగులు రిసిన నాగరాజులా అతని ఆవేశం చప్పున చల్లారిపోయింది.

“అన్నయ్యా!”

రాజ్యం కంతస్వరం వినిపించినట్లు

అ చరల. ఎన్నడను కల ఇంకా లు పన: మంచంలో కూర్చునే చుట్టూ కలయ చూచాడతను. ఎక్కడ చూచినా ఏ వైపు పరికించినా రాజ్యం వదనమే లీలగా కనిపిస్తూన్న అనుభూతికి లోనయ్యాడతను. చివరికి కండ్లు గట్టిగా మూసుకున్నాడు.

మనుషుల్లోని రంగులింత త్వరగా మారతాయని తానెన్నడూ విశ్వసించలేదు. తన్ను కుడి భుజంగానూ, రాజ్యాన్ని పోదరిగానూ స్వీకరించిన రఘువతి నైజంలో యింతటి మార్పు రావటమూ, తద్వారా యింతటి నైచ్యాని కొడి గడతాడని తాను స్వప్నావస్థలో కూడా ఊహించలేక పోతున్నాడు. అందుకే తొలికోడి కూసేవేళ ప్రాణాలు వదులు తోన్న తన చెల్లెలి నోటనే ఆ విషయం వినీ కూడా తను నమ్మలేక పోతున్నాడు. తను తింట్లోన్న ఉప్పకలిగించిన ఘాతైన నమ్మకమిది:

“కాని జరిగిందేమిటి?” సింహవలోకనం చేసుకోసాగాడు శేషగిరి.

—రఘువతి పెద్ద కామందు! తను ఘోర్తు ఫాంబం దాకా చదువుకున్న అతని పరిచాచకుడు. అతను వేటకెళ్ళినప్పుడు టాపులేని జీపులో వెనుక వైపునుంచి లోనికి దూకనున్న చిరుతపులికి ఎదురుగా నిలిచిన తన బలమైన పిడికిలిపోటు దాని డొక్కలో శరాఘాతంలా పనిచేసింది. నాటినుంచే తను అతని కుడి భుజమూ

బహిఃప్రాణమూ అయి కూర్చున్నాడు. ఆ రోజున్నే వేట ముగిసినతర్వాత తనని తమ పెంకుటింటి ముందు దింపుతుండగా వెలికి వచ్చిన రాజ్యాన్ని “చెల్లెమ్మా!” అని సంబోధించిన రఘుపతి నెలా అనుమానించేది?

మంచినిక్కని వెళ్ళి దిగుడు జాబిలో జారిపడిన రాజ్యాన్ని తన కళ్ళముందే పట్టుం చాక్టరు దగ్గరికి తీసికెళ్ళి ఆడు కున్న రఘుపతే ఈ నేరంచేసి పుంటాడా? తను నెల్లారి కోడెల్ని ఖరీదు చేయటానికి వెళ్ళిన పది రోజులూ తన చెల్లెలి అలనా పాలనా గమనించిన రఘుపతిబాబు నెలా అనుమానించేది?

కాని తను నెల్లారినుంచి రాగానే రాజ్యం ఏమంది?

“అన్నయ్యా! పెద్ద కామందులకు మనింట ఏం పని? ఆయన అనుక్షణమూ మనింటికి రావటం నా కెంత మాత్రమూ ఇష్టంలేదు.” రాజ్యం పలుకుల్ని తానా నాడు వినిపించుకోకుండా ఎలా పుండగలిగేడు? తనదంత మట్టి బుర్రేం? అవును! రాజ్యం తనది మట్టిబుర్రేనే అంటూ పుండేది. కావచ్చును మరి!

శేషగిరికి తల బ్రద్దలయిపోతున్నట్లుగా తోచింది. కాళ్ళు ముడుచుకుని కణ తలు నొక్కుకుంటూ కళ్ళు గట్టిగా మూసు కున్నాడు.

“రాజ్యం చితి యింకా ఆరలేదేమో?”

గోణుక్కున్నాడతను. రాజ్యంలేని ఆ యింట్లో పదహారు గంటల కాలం నిశ్చ బ్ధంగా గడిచింది. మళ్ళీ అతనిలో ఆలో చనలు ముసురుకోసాగాయి.

రఘుపతి తండ్రిగారి హయాం నుండే ఆ కుటుంబానికి అనుచరులుగా సాగి వస్తోన్న తమ సంబంధాలు తననీ నాడు రఘుపతికి కుడిభుజంగా నిలబెట్టాయి. గ్రామంలో రఘుపతికెంత పలుకుబడి వుందో తనకూడా అతని మూలంగా అంతే వుండేది. అతనికూడా భయ పడని వారు తనని సింహస్వప్నంగా తల పోసేవారు. కాని ఈ స్వల్ప వ్యవధి అనగా ఈ పదహారు గంటల కాలంలోనే తనని ఎంతో లోకువగా చూస్తున్నారెందు వల్ల?

“అయ్యో పాపం!” అనిపించుకుంటు న్నది పదహారు గంటల క్రితవే కాల గర్భంలో కలసిపోయిన తన ఒక్కగా నొక్క చెల్లెలు రాజ్యం.

కాని తను? “చచ్చు వెధవ! కండ బలమేగాని బుద్ధిబలం లేని దౌర్బాగ్యుడు! పౌరుషంలేని బడుద్దాయి!” యిలా ఎన్నో రకాల వాఖ్యానాల్ని పదహారు గంటల కాల మధ్యంలోనే విన్నాడు.

శేషగిరి విసురుగా లేచి నుంచున్నాడు. కిటికీ వంక చూచాడు.

ఆవల చీకటి చిల్లల కంబళిని సవ రించుకొంటోంది. అగ్గిపెద్దెల ఫ్యాక్టరీ

పైరన్ ధ్వని దూరంగా రైల్వేస్టేషను ప్రక్కనుంచి వినిపిస్తోంది. సాయంకాలం ఏడయింది.

చలిగాతి రంయ్: మంటూ వీచింది. దీపం నిలువెల్లా ఊకిపోయింది. శేషగిరి నీడ గోడపై అల్లడింది. దీపాన్ని కిటికీలోంచి తీసి వెనక్కి నడుస్తూ తక్కువ అగిపోయావతను. కిటికీ తలుపులు దడదడ లావాయి. దీపం ఆరిపోయింది. అతని మస్తిష్కం వీల్రంగం పనిచేయసాగింది.

తను గత సాయంకాలవే క్రొత్తగా ఖరీదు చేసిన కోడెల్ని పొలంనుంచి తోలు కొస్తున్నాడు. శివాలయం దాపులోకి రాగానే చెప్పల్ని విడిచి నమస్కరించటం తన కలవాటు. తను అప్పుడే విన్నాడు.

“అన్నయ్యాయ్!” అనే ఆక్రందనని.

ను ఎన్ని జన్మల పాపాన్ని మూటకట్టు కున్నాడో? అందుకే అప్పుడు రాజ్యం గొంతుకని పోల్చుకోలేకపోయాడు.

లపుడే శివుని గుడిలోంచి ఓ ఆకారం పరుగెత్తింది. గాజులు గలగల్లాడాయి. ఆ స్త్రీ ఆకారాన్ని తరుముతూ మరో వ్యక్తి వెడుతుండడం లీలగా కనిపించింది.

“పాణీ! నీ వాప్రక్కనుంచి రా!” ఆ స్త్రీని తరుముతూన్న మనిషి ఎవరినో హెచ్చరించింది.

దాంతో మరో నీడ రెండవవైపుకు పరుగెత్తింది. ఇంతలో తన చేతి నుండి

ఓ నెల్లారి కోడె తప్పకొంది. సంది గ్దంలో పడిపోయాడు తను. పల్లెటూరిలో సర్వసాధారణంగాజరుగుతూండే ఇలాంటి గొడవల్లో కాలు దూర్చేదా? లేక కొత్తగా కొన్న కోడె దూడ జాడకెళ్ళదా? ఏదో మొగుడూ వెళ్ళాల గొడవ కావచ్చునని తాను సరిపెట్టుకుని కోడె వెళ్ళిన దిశకి పరిగెత్తేడు. దాన్ని వెంటనేపట్టుకోని పక్షంలో లది నెల్లారి వైపు పరుగు తీస్తుంది. పశువు క్రొత్తవోట మచ్చికయే వరకూ ఆ కొన్న దాక్కు పడేదాదని అనుభవించిన వాళ్ళకే తెలుస్తుంది. చివరకి దాన్ని చాలా దూరంలో పట్టుకుని పశువుల దొడ్లో కట్టేసి యింటకెడుతూ అలదాటు ప్రకారం ఏమువతివాటికి చెప్పటానికి వెళ్ళాడు. అప్పుడతను దీర్ఘారోచనలో మునిగిపొన్నాడు. తనను చూచి ఉలిక్కిపడినట్లుగా యిప్పుడు జ్ఞాపకం వస్తోంది.

“వెళ్ళాస్తానండీ!” అన్నాడు తను. “వెళ్ళచ్చుండవోయ్!” అంటూ ప్రతిరోజులా వలక్కుండా రమువతి మోసంగా అంగీకార సూచకంగా తలూచటం తన నెంతో ఆశ్చర్యపరచింది.

తను యిల్లు చేరేసరికి రాజ్యం ఇంట్లో లేదు. ఆవిడ గురించి ప్రక్కంట్లో వాకబు చేయగా బంగారయ్య శెట్టింట్లో పేరంటానికెళ్ళిందని తెలిసింది. చాలాసేపు ఎదురుచూసి విసిగి తను బంగారయ్య శెట్టింట్లోకి వెళ్ళాడు. చీకటిపడకముందే అక్కడ

“బ్రబ్బాద్వశాల” - భలేహాడివే -
 అనిబోర్డు పెట్టావు కదయ్యా - ఇది ప్రజలకి మాత్రమే
 మరి డబ్బుల డాగు అవేంకొద్ది - నా దొంగల దొంగ!

శంకరం-శంకరం

నుంచి వెళ్ళిపోయిందట రాజ్యం. మరెక్కడికెళ్ళివుంటుందో తెలిక ఆవిడ తరచూ వెళ్ళే యిళ్ళన్నీ తిరిగివస్తూ రచ్చబండకేసి చూడగా అక్కడ జనం గుమిగూడి వుండడం గమనించి అటుకేసి వెళ్ళటంతోనే తెలిసిన విషయం ఏనగానే తన అరికాళ్ళ క్రింది నేల కదిలిపోయినట్లయింది. లోకంలో తనని వన్నెండో ఏటా రాజ్యాన్ని ఎనిమిదో ఏటా వదిలి గోదావరి పడవమునకలో ప్రాణాలు కోల్పోయారు తన తల్లిదండ్రులు. ఆనాటి నుంచి రాజ్యాన్ని తన చేతులపై పెంచాడు తను. ఆ రాజ్యం కాస్తా మందినీళ్ళ బావిలో పడి

పోయిందన్న సంగతి తెలియగానే తనకేపీ లోచక విచ్చిగా ఆ పంక పరుగుతీశాడు.

కొన ఊపిరిపున్న తన చెల్లెల్ని తన చేతులతోనే బావిలోంచి పైకి తీశేడు తను. వివరిసారిగా కన్ను తెరిచిన రాజ్యం తన్ను ఎనసారా తడుముతూ అన్న చూటలే తనప్రాణాల్ని ముక్కలుముక్కలుగా చెక్కివేస్తున్నాయి.

“అన్నయ్యా! రఘువతి.... వాడు.... వాడు.... నన్ను నాశనం చేశాడు.... వాడి అంతం చూడు!...” అంటూండగానే రాజ్యం కళ్ళు మూతలు పడ్డాయి. అంతే!

తన చెల్లెలి చితి మండింది. ఇంకా మండు తూనే ఉండవచ్చు.

తన చెల్లెలి శీలాన్ని దోచుకుని దాని మరణానికి కారణ భూతుడయిన వాడు రఘువతేనన్న విషయాన్ని ఊహించా నమ్ముతోంది. కాని తనే నమ్మలేక పోతున్నాడు. హఠాత్తుగా అతని వెన్నునెవరో చరిచినట్లయింది.

“మరి: మరి: శివాలయం? ఆ ఆక్రీం దన్న” శేషగిరి హృదయం ఘోషిల్లుతూ గర్జించింది.

“పాణి!” తను విన్న పేరు తటాలున బుర్రలోకి వచ్చింది శేషగిరికి. గుండెల్లో అదౌకమయిన గుబులు బయలుదేరింది. పాణి: రఘువతి తన తరపున ప్రక్క గ్రామంలోని ఎన్నికల్లో అతన్ని నుంచో బెట్టిడు. నిజం నిప్పులా కనిపించింది శేష గిరికి.

అతను యింట్లోంచి తూనీగలా పరి గెత్తాడవతలికి. మలుపు లెన్నో వెనుక బడిపోయాయి. చెరువుకట్టా, రాయివగట్టూ అన్ని వెనకబడ్డాయి. ప్రక్క ఊరి నిర్మా నుష్యపు వీధుల్లో నడవసాగేడతను. పాణి యింటి దాపులోకి రావడంతోనే ఏవో మాటలు లీలగా వినిపించసాగాయి.

“తన కుడిభుజంలాంటి శేషగిరి చెల్లెల్నే నాశనం చేసేడుగదా? మన కూకాడా అలాంటి అవకారవేదీ రఘువతి తల పెట్టడన్న నమ్మక వేటి? పోలిం

గయ్యేలోగా ఏదో ఒకటి నిర్ణయించుకో వాలి మనం.” అంటున్నా ధైర్యం.

“అవును. అదీ నిజమే! రాత్రి ఆ వెధవపనికి సహాయం కూడా తీసుకోవటం నాకెంతో బాధగా వుంది. పాపం: ఆ పిల్ల ప్రాణాన్ని నిలుపునా తీసుకుంది” అంటున్న పాణి కంఠస్వరాన్ని విన్నాడు శేషగిరి.

అంతే:

సర్పానికి విషం కోరల్లోకి వచ్చినట్లుగా శేషగిరి అంతరంగంలోంచి ప్రతీకార వాంఛ పళ్ళ మధ్యకి వచ్చి సలిగిపోయింది. అతని ప్రక్క-బెముకల అంతర్భాగంలో చేటలు విసిరినట్లుగా ఊగినలాడసాగా యతని శ్వాసకోశాలు.

శేషగిరి కదిలేడు. ఈసారి అతను పరుగెత్తటం లేదు. అతని ఎడజ్యులించి పోయాంది. ఆవేశార్ధ్ర నయనాలతో భారంగా కదులు రున్నాడతను. తమగ్రామం పొలి మేరలోకి రాగానే అతని అడుగులు కాస్త వడివడిగా పడసాగేయి.

తలుపులు తెరిచి క్షణం ఆగేడు శేష గిరి. గదిలో ఓ మూలగా నుంచో బెట్టిన గునపం అతని మనసులో మెదిలింది. దాన్నందుకుని విసురుగా భుజాన వేసుకుని కదిలాడతను. ఈసారి అతని ప్రతి అడుక్కీ నేల అదిరి పోసాగింది.

అర్ధరాత్రి:

రఘువతి యింటిగేటు వేసివుంది. పిట్ట

గోడ ఎక్కి నడుస్తూ మేడపైకి సులభం గానే చేరాడు శేషగిరి. గదిలో వెలుగు కనిపిస్తోంది. కిటికీ సందుల్లోంచి చూచాడు. గది మధ్య మంచంలోంచి బిక్క చచ్చి కూర్చుని పున్నాడు ప్రమువతి. దిక్కులు చూస్తూన్న ప్రమువతినా స్థితిలో చూచిన శేషగిరిలో ఆవేశం కట్టలు త్రెంచుకొంది. తలుపును గునపంతో ఒక దెబ్బ వేసేసరికి రెక్కవిరిగి నేలపై పడిపోయింది.

ఎగిరి పడ్డాడు ప్రమువతి. అతని చేతిలో పిస్టల్ నిగనిగ లాడుతోంది. కాని అతను వణికిపోతున్నాడు. కాల్బాలన్న వివేకం నశించింది మనిషిలో.

శేషగిరి గునపాన్ని లేవనెత్తేడు విసురుగా.

ప్రమువతి భయంతో వెరికేక వేయటానికి నోరు తెరిచేడు కాని అంతలోనే “కెప్పు?” మన్న కేకవినిపించింది. అది ఓ స్త్రీ కంఠస్వరం: ఎక్కణ్ణుంచో దీనంగా వినిపిస్తోంది. శేషగిరి ఆగి పోయాడు. ఆ కంఠస్వరం రాజ్యం ధ్వనిలా తోచిందతనికి. దాంతో అతను వచ్చిన పనిని మరిచి పోయాడు. అతనిలోని మాన

వత్వం మేల్కొంది. గిర్రున వెనుదిరిగి పట్ట గోడదూకి ఆ కేక వినిపించిన వైపుకు పరిగెత్తాడతను.

ప్రమువతి ఆ సంఘటనతో కోలుకో గలిగేడు. వికటాబ్ధూసం చేస్తూ మరో గదిలోకెళ్ళి తలుపులు మూసుకున్నాడు.

ప్రమువతి యింటి వెనుక పెరట్లో మామిళ్ళ మధ్య ఎవరో పెనుగులాడుతూ వుంటం గమనించాడు శేషగిరి. మనక చీకట్లో కనిపిస్తోన్న స్త్రీమూర్తి ప్రమువతి భార్య నర్మద: ఆమెని బలాత్కరిస్తూన్న వ్యక్తి ఆవిడ మేనభావ భుజంగరావు.

క్షణం శేషగిరిలో జ్ఞాపకాల తెరకవ లాడింది. నర్మదను ప్రమువతితో వివాహం క్రాకముందు ఆవిడ తలిదండ్రు లామెని భుజంగానికే యిద్వాలనుకోగా ఆవిడ అంగీకరించకపోవటం విషయ పరనికి తెలుసు. కాని యిప్పుడీ భుజంగరావక్కాచి కెలా తయారయ్యాడో అతని కెంతకీ అంచు పట్టలేదు.

నర్మద గింజుకొంటూ మళ్ళీ అరిచింది నిస్సత్తువగా.

రోగి : నాకేంటో అప్పుడప్పుడూ నన్ను చంపేసుకోవాలని పిస్తుందండి డాట్రాతూ :

డాక్టరు: ఆ సంగతి నా కోదిలెయ్ వోయ్ :

రాజ్యం జ్ఞాపకం వచ్చింది శేషగిరికి. అతనిలో ఆవేశం ఆవహించింది. తన చెల్లెలికి చేసిన అన్యాయానికి ప్రముపతీకీ బింగుగా పది ప్రతిక్షానించబోతోంది. వతర రానున్న భార్యలో అతను జీవి తారలమూ పుటులి చావాలి; చాయి; అతనిపై రను యర సాధించేదేమీ లేదనుకుంటూ వెనుదింగిచోయావలను.

స్వప్న అనుభయంగా మరోసారి కేర చేసింది.

శేషగిరి ఓ అడుగు వెనక్కి చేసేడు.

స్వప్న దీనంగా ఘజంగరాపుని ప్రార్థిస్తోంది.

శేషగిరిలో ఆవేశం స్థానే కరుణనించు కుంది. అతనికి రాజ్యానికి జరిగిన అవమానం కళ్ళముందు ఘయంకరంగా కనిపించింది. “అంటే? ఈ దుష్కార్యం కర్వాత స్వప్నది కూడా నిండు ప్రాణాన్ని బలవంతంగా కోల్పోతుందా?”

జుగబోయేదతని కళ్ళముందు కదలాడింది.

వెనక్కి విసురుగా తిరిగేడు.

తన చెల్లెలికి జరిగిన అన్యాయం

లాంటి దెవరికయితేనేమి? మరో స్త్రీకి జరగరాదు.

త్వరపడ్డాడు శేషగిరి.

గునపాన్ని బలంగా ఘజంగరాపు వంక విసిరేడు. చాలికి విద్యుద్ధాతంలా తగిలిన గునపం చెప్పికి విరుచుకు పడ్డాడు ఘజంగరాపు. స్వప్నది అతన్ని తప్పించుకోబోయి తాలివటంబం నుదుటికి దెబ్బ తగిలి స్వప్నా కోర్పోయింది. కంగా రులో పరిస్థితిని గమనించకుండా ఆవిడను లేచిన త్తవానికిపంగేడు శేషగిరి.

అంటే:

అలా వొంగిన శేషగిరి వెన్నుల్లోకి అపుడే వెనుక వైపునలేచి నుంచున్న ఘజంగరాపు చేతిలోని గునపం విసురుగా చూసుకెళ్ళింది.

“అమ్మా!” అన్న ఆర్తనాదం నీకే ధిలో ప్రతిధ్వనించింది.

మేడ మీద ప్రముపతీ అదిరిపడ్డాడు:

ఊరు ఉలిక్కిపడి లేచింది:

అపుడే తొలికోడి కూసింది::